

فارسی چهارم
درس هشتم: آزاد
شب یلدا

دبستان دخترانه علوی

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

درس هشتم درس آزاد

یکی از بزرگ‌ترین جشن‌های ما ایرانیان که سال‌هاست با شکوه هرچه تمام آن را برگزار می‌کنیم، شب یلدا است. این شب که طولانی‌ترین شب سال است به شب چله نیز معروف است. طول این شب نزدیک ۱۴ ساعت است.

ایرانیان قدیم این شب را به علت این که تولد خورشید و مهر شکست‌ناپذیر است، جشن می‌گرفتند.

یلدا به معنای ولادت است. در این شب، افراد خانواده‌ها در خانه‌ی بزرگ - ترهای فامیل مانند پدرزرگ و مادرزرگ‌ها جمع می‌شوند و از داستان‌ها و قصه‌های قدیمی می‌گویند و می‌شنوند و لذت می‌برند، جشن می‌گیرند و با خوردن آجیل و میوه‌های فصل مانند انار و هندوانه آن را گرمی می‌دارند. فال حافظ می‌گیرند و شاهنامه هم می‌خوانند.

وظیفه‌ی ما ایرانیان است که این قبیل رسم‌ها را بهتر و بشنر بشناسیم و به آنها نیز عمل کنیم و به دیگران هم بگوییم و یادآوری کنیم تا برای نسل‌های آینده درس زندگی باشد.

درست و نادرست

- ۱- شب یلدا کوتاه‌ترین شب سال است. نادرست
- ۲- یلدا به شب چله نیز معروف است. درست
- ۳- شب یلدا یک رسم جدید است. نادرست
- ۴- میوه‌های معروف شب یلدا، انار و هندوانه است. درست

درک مطلب

- ۱- بلندترین و طولانی‌ترین شب سال کدام است؟ شب یلدا
- ۲- چرا ایرانیان شب یلدا را جشن می‌گیرند؟ به علت این که تولد خورشید و مهر شکست‌ناپذیر است.
- ۳- در شب یلدا خانواده‌ها چه می‌کنند؟ افراد خانواده‌ها در خانه‌ی بزرگ‌ترهای فامیل مانند پدرزرگ و مادرزرگ‌ها جمع می‌شوند و از داستان‌ها و قصه‌های قدیمی می‌گویند و می‌شنوند و لذت می‌برند.

مثل

روزی انوشیروان با همراهان خود به شکار رفت. در راه دهقان پیر و فروتنی را دید که نهال گردو می‌داشت. به طرف او رفت و گفت: «مگر نمی‌دانی که سال‌های سال طول می‌کشد که درخت گردو ثمر دهد؟ پس از این چه رنج بیهوده ای است که می‌بری؟» دهقان گفت: «دیگران کاشتند و ما خوردیم ما بکاریم و دیگران بخورند» انوشیروان سخن دهقان را پسندید و هزار سکه به او بخشید. دهقان با شادمانی گفت: «دیدی که چگونه گردو ثمر بخشید و من از حاصل آن برخوردار شدم.» انوشیروان از این گفته بیشتر خوشش آمد و دستور داد هزار سکه دیگر به او بدهند.

در زبان فارسی، به این گونه جمله‌های کوتاه، شیرین و دل‌چسب مثل یا ضرب‌المثل می‌گویند. چون ذهن خواننده و شنونده با این جمله‌ها آشناست، خیلی زود مقصود گوینده را درک می‌کند، بنابراین شاید یک ضرب‌المثل از حرف‌ها و نوشته‌های طولانی موثرتر باشد.

شب یلدا شده باز

بچه‌ها خبر خبر

ننه سرما دوباره

برمی‌گرده از سفر

بابا امشب خریده

آجیل و یه هندونه

مامان مهربونم

فال حافظ می‌خونه

ننه جون کنار من

می‌شینه قصه می‌گه

همه با هم دور هم

می‌ره تا سال دیگه